

SANNHETEN OM SNIFFESTOFFER

Snappers
Shoot the breeze

Boppers

Air blast
Medusa

neitilstoff.org

Buzz

Liquid Gold

HAZE ROOM

Viper

HVORFOR DETTE HEFTET BLE LAGET

Det snakkes mye om stoff verden over – på gatene, i skolen, på internett og i TV. Noe av det er sant, noe er ikke sant.

Mye av det du hører om stoff kommer fra dem som selger dem. Tidligere narkohandlere har tilstått at de ville ha sagt hva som helst for å få andre til å kjøpe stoffene deres.

Ikke la deg lure. Du har bruk for fakta, for å unngå å bli avhengig av stoff, og til å hjelpe dine venner til fortsatt ikke å være på dem. Det er grunnen til at vi laget dette heftet – til deg.

Det er viktig for oss å høre hva du synes om heftet, så vi ser frem til å høre fra deg. Du kan også gå på nettet på **drugfreeworld.org** og sende oss e-post til **info@drugfreeworld.org**.

HVA ER SNIFFESTOFFER?

«Sniffestoffer» referer til dampene fra giftige substanser som inhaleres (sniffes) for å fort bli høy. Av mer enn 1 000 husholdnings- og andre vanlige produkter som kunne misbrukes til sniffing, er de mest brukte skopolish, lim, toluen,* bensin, lightergass, lystgass† eller «whippets», spraymaling, korreksjonslakk, rensvæske, amylnitritt‡ eller «poppers», deodoranter for garderober eller «rush», og tynner for lakk eller andre løsemidler for maling.

De fleste av disse produktene gir den samme effekten som bedøvelsesmidler som nedsetter kroppsfunksjoner. Etter kort å ha vært høy og tap av hemninger kommer døsighet, svimmelhet og agitasjon.

Kjemikaliene absorberes fort gjennom lungene til blodomløpet og når raskt

hjernen og andre organer, og forårsaker noen ganger irreversible fysiske og mentale skader.

Brukere inhalerer de kjemiske dampene direkte fra åpne beholdere («sniffing») eller drar inn dampene fra filler som er dynket i kjemikalier. Noen sprayer substansen direkte in i nesen eller munnen, eller heller det på kraven, mansjettene eller tilsvarende og sniffer på dem periodisk. En annen måte er at dampene fra substanser inhaleres fra papir- eller plastikkposer. Dette øker faren for kvelning betraktelig.

«Poppers» og «whippets», som selges på konserter og danseklubber, består av giftige kjemikalier som kan gi permanente skader på kroppen og hjernen.

* toluen: en fargeløs væske som benyttes som løsemiddel og brennstoff.

† lystgass: en fargeløs, søtlig luktende gass som brukes som beøvelse.

‡ amylnitritt: en gul væske som benyttes til å åpne eller utvide blodårer, misbrukes enkelte ganger som sniffestoff.

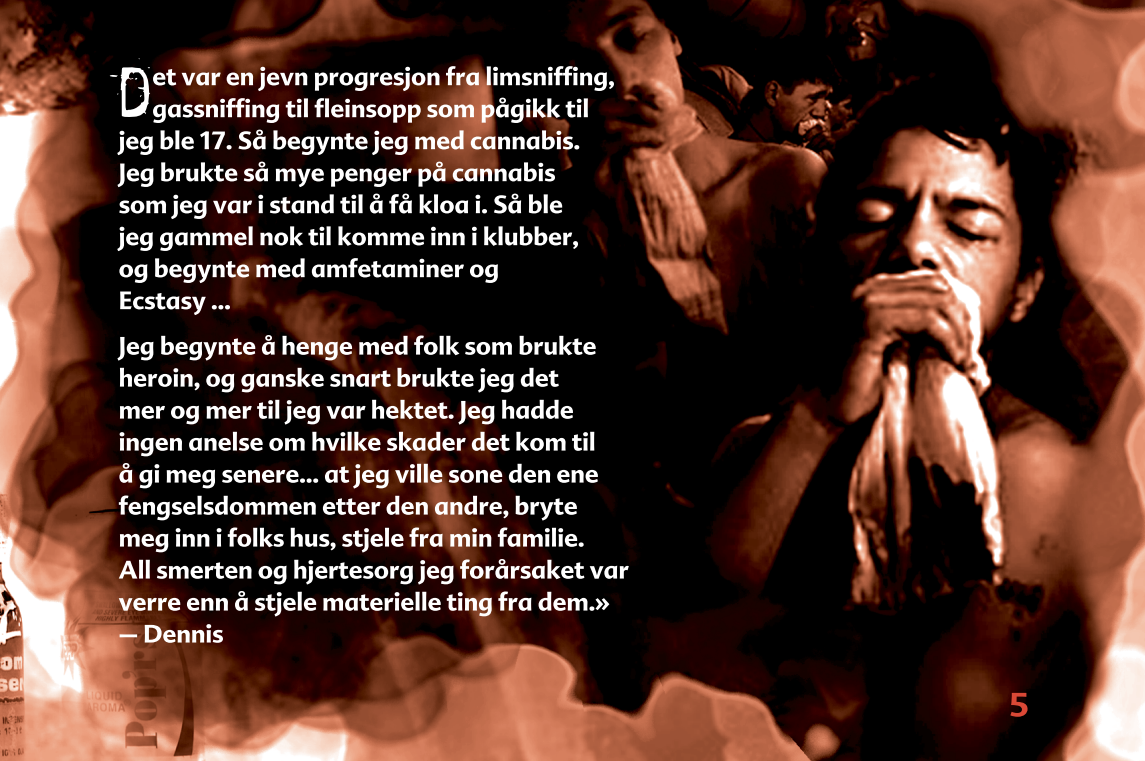

GATEWAY

FOR SNIFFESTOFFER

- ✗ Air blast
- ✗ Aroma of men
- ✗ Moon gas
- ✗ Whippets
- ✗ Highball
- ✗ Lattergass
- ✗ Thrust
- ✗ Hardware
- ✗ Satan's secret
- ✗ Snotballs
- ✗ Bullet bolt
- ✗ Poppers
- ✗ Ames
- ✗ Bolt
- ✗ Dønk
- ✗ Whiteout
- ✗ Hippie crack
- ✗ Locker room
- ✗ Toilet water
- ✗ Heart-on
- ✗ Shoot the breeze
- ✗ Spray
- ✗ Buzz bomb
- ✗ Quicksilver
- ✗ Amys
- ✗ Boppers
- ✗ Pearls
- ✗ Hiagra in a bottle
- ✗ Huff
- ✗ Medusa
- ✗ Toncho
- ✗ Rush snappers
- ✗ Snappers
- ✗ Texas shoe shine
- ✗ Discorama
- ✗ Poor man's pot

Det var en jevn progresjon fra limsniffing, gassniffing til fleinsopp som pågikk til jeg ble 17. Så begynte jeg med cannabis. Jeg brukte så mye penger på cannabis som jeg var i stand til å få kloa i. Så ble jeg gammel nok til komme inn i klubber, og begynte med amfetaminer og Ecstasy ...

Jeg begynte å henge med folk som brukte heroin, og ganske snart brukte jeg det mer og mer til jeg var hektet. Jeg hadde ingen anelse om hvilke skader det kom til å gi meg senere... at jeg ville sone den ene fengselsdommen etter den andre, bryte meg inn i folks hus, stjele fra min familie. All smerten og hjertesorg jeg forårsaket var verre enn å stjele materielle ting fra dem.»

— Dennis

Da jeg gikk i fjerde klasse introduserte en såkalt venn meg for sniftestoffer. Så ung som jeg var og ikke visste bedre, begynte jeg å sniffe gass hver eneste dag helt opp til åttende klasse. Min motorikk er helt skadeskutt og jeg sitter i timevis og stirrer bare ut i luften uten at så mye som en eneste tanke dukker opp. Det er som om kroppen min er her men ikke jeg. Jeg

har vanskeligheter med å klare å jobbe og har bodd alene nå i tolv år. Jeg ser normalt ut fra utsiden, men når jeg prøver å vise interesse og snakke til kvinner blir det ganske opplagt at jeg er bortimot en grønnsak. Jeg er lei av å leve på denne måten og vil heller være død enn å fortsette livet mitt slik. Det er som jeg er død allerede i alle fall.»

— John

HVORDAN PÅVIRKER SNIFFESTOFFER DIN KRÖPP?

Bruken av sniffestoffer kan skade hjertet, nyrene, hjernen, leveren, benmargen og andre organer.

- ✘ Sniffestoffer sultefører kroppen for oksygen og tvinger hjertet til å slå uregelmessig og fortere.
- ✘ Brukere kan oppleve kvalme og neseblod samt miste hørselen og luktesansen. Kronisk bruk kan lede til

muskelsvinn og redusert muskeltonus, de giftige kjemikaliene ødelegger gradvis lungene og immunsystemet.

- ✘ Brukeren av sniffestoffer risikerer plutselig sniffedød. Døden kan opptre første gangen eller den 100. gangen et sniffestoff benyttes.

KORTSIKTIGE EFFEKTER

De fleste sniftestoffer virker direkte på nervesystemet for å forårsake forandringer i sinnstilstanden. I løpet av sekunder vil brukeren oppleve beruselse og lignende effekter som de til alkohol. Det finnes en rekke effekter som kan oppleves under eller kort tid etter bruken, som:

- ✗ Snøvlete tale
- ✗ Full, svimmel eller sløv opptreden
- ✗ Ute av stand til å koordinere bevegelser
- ✗ Hallusinasjoner og vrangforestillinger
- ✗ Fiendtlighet
- ✗ Apati
- ✗ Svekket dømmekraft
- ✗ Bevisstløshet
- ✗ Sterke hodepiner
- ✗ Utslett rundt nesa og munnen
- ✗ Vedvarende sniffing av disse kjemikalierne kan forårsake uregelmessig og hurtig hjerterytme og lede til hjertestans og døden i løpet av minutter.
- ✗ Død gjennom kvelning kan skje ved at oksygenet i lungene byttes ut med det kjemiske stoffet, så videre til sentralnervesystemet slik at åndedrettet stanser.

LANGSIKTIGE EFFEKTER

Langtidsbrukere har

opplevd:

- × Svekkede muskler
- × Desorientering
- × Mangel på koordinasjon
- × Irritabilitet
- × Depresjon
- × Alvorlig og av og til irreversible skader på hjertet, leveren, nyrene, lungene og hjernen
- × Svekket hukommelse, minsket intelligens
- × Tap av hørsel
- × Benmargsskade
- × Død gjennom hjertestans eller asfyksi (tap av oksygen)

Kronisk eksponering til snifffestoffer kan forårsake betydelige, noen ganger irreversible skader på hjertet, lungene, leveren og nyrene.

Den kroniske bruken av snifffestoffer har blitt koblet med en rekke alvorlige helseproblemer. Å sniffe lim og maling forårsaker nyreskader. Å sniffe toluen og andre løsemidler forårsaker leverskader. Misbruk av snifffestoffer har også resultert i svekket hukommelse og senket intelligens.

Imorgen er den sjette årsdagen for vår sønn Justins død. Han var 16. Han døde av å inhalere luftrensere, et tilfelle av misbruk av sniftestoffer. Hans meningsløse død rystet verden for de som kjente ham. Justin var en utmerket student som elsket livet og omfavnet det med begeistring... Spørsmålet som for alltid vil plage meg er om Justin ville være med oss i dag om han hadde visst risiken han tok. »

— Jackie

ER SNIFFESTOFFER VANEDANNENDE?

Sniffestoffer kan skape fysisk og psykisk avhengighet. Brukere rapporterer en sterk trang til å fortsette å bruke sniffestoffer, spesielt etter å ha brukt disse over mange dager.

Vanebrukere som slutter med sniffestoffer lider av abstinenssymptomer som kan omfatte kvalme, sterk svetting, muskelkramper, hodepiner, frysninger, rastløshet med skjelving og hallusinasjoner. I alvorlige tilfeller kan avvenning forårsake konvulsjoner.

INTERNASJONALE STATISTIKKER

En amerikansk spørreundersøkelse som slo sammen data fra 2002 til 2006, fant at et årlig gjennomsnitt av 593 000 tenåringer i aldersgruppen 12 til 17 hadde brukt sniffestoffer for første gang i året før de gjorde spørreundersøkelsen.

- ✘ Mer enn 22,9 millioner amerikanere har eksperimentert med sniffestoffer på et eller annet tidspunkt i livet.
- ✘ En stat i USA hadde flere enn 3800 akuttinnleggelses og 450 sykehusinnleggelses pr. år grunnet forgiftning gjennom sniffestoff ifølge statistikker frigitt i 2008.
- ✘ Når elever i USA kommer til åttende klasse, vil en av fem ha brukt sniffestoffer. I 2007 var sniffestoffer det stoffet som ble misbrukt oftest av unge i alderen 12 og 13.
- ✘ 22 % av misbrukere av sniffestoffer som døde av plutselig sniffedød hadde ingen forhistorie av tidligere misbruk av sniffestoffer - de var førstegangsbrukere.

- ✘ Ifølge European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD), har 20 % av ungdommer i aldersgruppen 12 til 16 prøvd snifffestoffer.
- ✘ Undersøkelsen som ESPAD gjorde i 2007 viste at 7 prosent av elevene i Norge har brukt snifffestoffer minst en gang.
- ✘ I Nairobi, Kenya, lever ca. 60 000 barn på gatene og nesten alle er avhengige av et eller annet slags snifffestoff.
- ✘ I den pakistanske byen Karachi finnes det omtrent 14 000 gatebarn, og 80 % til 90 % sniffer lim eller løsemidler.
- ✘ I USA viste 2006 National Survey on Drug Use and Health at 1,1 millioner ungdommer i alderen 12 til 17 hadde brukt snifffestoffer i løpet av siste år.

22 % av de som misbruker snifffestoffer og døde, hadde ingen forhistorie av misbruk av slike midler.

I Karachi, Pakistan, sniffer 80 % til 90 % av gatebarna lim eller løsningsmidler.

80-90%

22%

A man with a distressed expression is shown in a workshop. He is holding his head with both hands, suggesting pain or frustration. The scene is filled with various tools and materials, including a large brush, a glue tube, and a metal container. The lighting is warm and somewhat dim, creating a somber atmosphere. The text is overlaid on the right side of the image.

Tre dager ga en venn meg gratis lim.
I Den fjerde dagen spurte han om penger
fra meg. Da var jeg allerede hektet og
måtte gi ham penger for å få en limtube.
Jeg behøvde flere tuber lim om dagen.»
– Marty

FØRSKJELLIGE TYPER SNIFFESTØFFER

Sniffestoffer kan deles i fire forskjellige typer

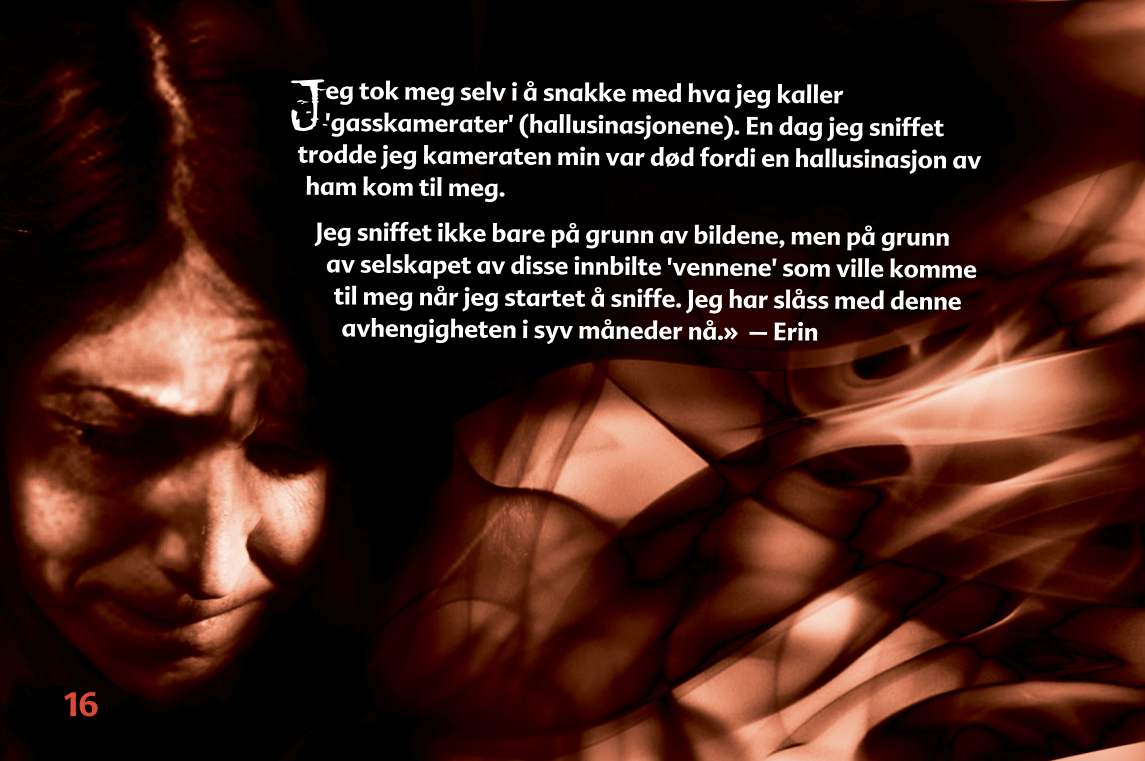
VÆSKER som fordampes i romtemperatur. Disse finnes i tallrike lett tilgjengelige husholdnings- og industriprodukter og inkluderer tynner, avfettingsmidler, bensin, lim, korreksjonslakk og sprittusjvæsker.

SPRAY slik som spraymaling, deodorant og hårsprayer, vegetabiliske oljesprayer for matlaging og sprayer for beskyttelse av stoffer.

GASSER Det inkluderer medisinske bedøvelsesmidler (eter, kloroform og lystgass, også kalt «lattergass») butan lightere, propantanker, dispensere for pisket krem og kjølemidler.

NITRITTER (en kjemisk forbindelse som finnes i konserveringsmidler, skinnrens, luftfriskere, etc.) sees på som en spesiell type sniffestoffer som virker direkte på sentralnervesystemet, hjernen og ryggmargen. De brukes mest til å forbedre sex-livet og går mest under navnene «poppers» eller «snappers».

Jeg tok meg selv i å snakke med hva jeg kaller 'gasskamerater' (hallusinasjonene). En dag jeg sniffet trodde jeg kameraten min var død fordi en hallusinasjon av ham kom til meg.

Jeg sniffet ikke bare på grunn av bildene, men på grunn av selskapet av disse innbilte 'vennene' som ville komme til meg når jeg startet å sniffe. Jeg har slåss med denne avhengigheten i syv måneder nå.» — Erin

ER SNIFFESTOFFER LØVLIGE?

Selv om ikke sniffestoffer faller innunder lover som gjelder narkotika og medikamenter har 38 stater i USA innført restriksjoner på salg og distribusjon til mindreårige av visse produkter som ofte misbrukes som sniffestoffer. Noen stater har innført bøter, fengsel eller tvungen behandling for salget, distribusjon, bruk og/eller besittelsen av sniffestoffer. I Norge finnes det ingen lover som regulerer dette, men forhandlere kan sørge for at slike midler ikke selges til åpenbare misbrukere.

Det finnes også lover i enkelte av USAs stater som forbyr den rekreasjonelle inhaleringen av lystgass.

I noen områder i Vest-Australia og Sør-Australia har kommuner utstedt lokale lover som gjør sniffing av bensin til en lovovertrødelse. I Victoria og Vest-Australia har politiet lov til å ransake en person som de har rimelig grunn til å tro har sniffestoffer på seg og konfiskere det.

I England og Wales er det ulovlig for forhandlere å selge flyktige substanser til enhver under 18 år om det finnes grunn for å anta at de kommer til å benytte disse for sniffing og rusing.

SNIFFESTOFFER:

Inhaleringen av dampene fra kjemikalier som røkelse, oljer, harpikser, krydder og parfyme for å endre bevisstheten, eller som del av religiøse seremonier, skriver seg tilbake til oldtidens Egypt, Babylonia (nåværende Irak), India og Kina.

Ifølge enkelte forskere ble inhaleringen av damper for å endre ens bevissthet praktisert av prestinner ved orakelet i Delphi* i oldtidens Hellas.

Tidlig på 1800-tallet ble bedøvelsesmidlene lystgass, eter og kloroform ofte benyttet som rusmidler.

Lystgass ble sett på som en billig erstatning for alkohol og ble gjort populær av den britiske forskeren Sir Humphry Davy. Han holdt lystgassfester og satt sammen ordet «lattergass» i 1799. Han la merke til den bedøvende virkningen og foreslo at gassen kunne benyttes for operasjoner, selv om dette ikke ble forsøkt før 50 år etter.

Bruken av bedøvelsesmidler for rekreasjonsformål fortsatte gjennom det nittende århundre i Europa og i USA.

* Grekerne trodde at guden Apollo talte til prestinner gjennom orakelet i Delphi, en gammel helligdom.

EN KORT HISTORIE

Sir
Humphry Davy

Eter ble brukt som rekreasjonsstoff gjennom 1920-tallets forbudstid, hvor alkohol var blitt ulovlig i USA.

På 1940-tallet ble bruken av løsemidler, hovedsakelig bensin, til ren forlystelse populær.

Misbruket av sniffestoffer i De forente stater økte på 1950-tallet og er nå utbredt blant ungdommer.

I begynnelsen av 1960-tallet hadde vanen med å sniffe løsemidler spredd seg til en omfattende mengde husholdningsprodukter slik som maling, tynnere for lakk, neglelakkfjerner, skopolish, lightergass, spraymaling og så videre.

I de senere år har sniffing av gass og lim blitt

til et omfattende problem blant hjemløse barn i Sør-Asia, Mexico, Øst-Europa, Kenya og andre områder i verden. Gatebarn bruker disse sniffestoffene til å bedøve smerten av sult, kulde og desperasjon.

Gass- og spraymalingsniffing er også vanlig i avsidesliggende områder i Canada, Amerika, Australia, New Zealand og noen stillehavsøyer.

Sannheten om stoff

Stoff er grunnleggende sett gift. Hvor mye som tas avgjør virkningen.

En liten mengde virker stimulerende (øker aktivitet). En større mengde virker som et beroligende middel (undertrykker aktivitet). En enda større mengde virker som en gift og kan ta livet av en.

Dette er sant for ethvert stoff. Bare mengden som trengs for å oppnå den ønskede virkningen varierer.

Men mange stoff har enda en ulempe: de påvirker sinnet direkte. Dette kan forvrengte brukerens oppfatning av hva som skjer rundt ham. Som et

resultat kan en persons handlinger virke merkelige, ufornuftige, upassende og til og med destruktive.

Stoff avskjærer alle følelser, de ønskelige så vel som de uønskede. Så, mens det gir hjelp med lettelse av smerte for en kort tid, utsletter det evne, årvåkenhet og gjør ens evne til å tenke uklar.

Medisiner er stoff som har til hensikt å øke eller senke hastigheten, eller forandre noe med hvordan kroppen din virker og få den til å fungere bedre. Noen ganger er de nødvendige. Men de er fortsatt stoff: De fungerer som stimulans eller beroligende, og for mye kan ta livet av deg. Så om du ikke bruker medisiner slik de er ment å brukes, kan de være like farlige som illegale stoff.

A black and white photograph of a person standing on a rock in a lake, looking out at a valley with mountains in the background. The person is silhouetted against the light sky and water. The text is overlaid on the left side of the image.

Det virkelige svaret er å få
faktaene og ikke ta stoff
i første omgang.

HVORFOR BRUKER FOLK STOFF?

Folk bruker stoff fordi de ønsker å endre noe i sine liv.

Her er noen av grunnene unge mennesker har oppgitt for å ta stoff:

- For å passe inn
- For å slippe vekk eller slappe av
- For å ikke kjede seg
- For å se voksne ut
- For å gjøre opprør
- For å eksperimentere

De tror stoff er en løsning. Men med tiden blir stoffet til problemet.

Skjønt det kan være vanskelig å se ens problemer i øynene, er følgene av å bruke stoff alltid verre enn det problemet man prøver å løse med dem. Det virkelige svaret er å få faktaene og ikke ta stoff i første omgang.

REFERANSER

«Inhalant Abuse», National Institute on Drug Abuse (U.S.)

«Inhalants Pose Health Threat to Teens», Iowa Department of Public Health, 24 Mar 2008

«Inhalant Use across the Adolescent Years», National Survey on Drug Use and Health, 13 Mar 2008

National Inhalant Abuse Taskforce Final Report, Melbourne, Australia, Nov 2005

«Inhalants», Timothy Kaufman, M.D., emedicine.com, 9 Jul 2007

«About Inhalants», National Inhalant Prevention Coalition

«Intelligence Brief: Huffing», National Drug Intelligence Center, Nov 2001

«Inhalants: Description/ Overview», U.S. Drug Enforcement Administration

«Inhalant Abuse», National Institute on Drug Abuse Research Report Series

«Huffing-Inhalants», National Education Foundation of America

«NIDA InfoFacts: Inhalants», National Institute on Drug Abuse

The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, Norway Key Results, 2007

BILDER:

Side 4 (lim): BigStockPhoto
side 7: Thomas Tamm

side 8: Chadwick Meyers
side 14: iStockphoto
side 18: Talaria Enterprises

Millioner av hefter som dette er blitt delt ut på 22 språk verden over. Når det kommer nye stoff på gaten, og mer informasjon om deres virkninger blir kjent, blir heftene oppdatert og det blir lagd nye.

Heftene blir utgitt av Foundation for a Drug- Free World (Stiftelsen for en stofffri verden), en ikke-religiøs allmennyttig organisasjon med hovedkontor i Los Angeles, California.

Foreningen fremstiller undervisningsmaterialer og gir råd og koordinerer et internasjonalt nettverk til forebygging av stoff. Nettverket arbeider med unge, foreldre, lærere, frivillige organisasjoner og offentlige myndigheter – enhver med interesse i å hjelpe mennesker til et liv uten stoffmisbruk.

VIKTIGE FAKTA

Dette hefte er et i en hel serie av hefter, som inneholder fakta om marihuana, alkohol, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth og metamfetaminer, sniftestoffer, heroin, LSD og misbruk av reseptpliktige legemidler. Ved bruk av denne informasjonen kan leseren beslutte seg til å leve et liv uten stoff.

For ytterligere informasjon eller flere eksemplarer av dette eller andre hefter i denne serien, kontakt:

Internasjonal adresse:

Foundation for a Drug-Free World
1626 North Wilcox Avenue, #1297
Los Angeles, CA 90028, USA

drugfreeworld.org
info@drugfreeworld.org
(001) 818 9525260

Adresse i Norge:

Si nei til stoff, si ja til livet
Postboks 156 Grefsen
0409 Oslo
neitilstoff.org
info@neitilstoff.org